SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian ze „Świętoszka” **Grupa A**

Molier

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 17

10 zadań, 17 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Jak kończy się komedia?

(A) Orgon traci cały majątek i ucieka z rodziną z Paryża przed królewską strażą

(B) Tartuffe żeni się z Marianną i przejmuje dom, a Orgon trafia do więzienia

(C) Urzędnik królewski aresztuje Tartuffe’a, który okazuje się poszukiwanym przestępcą

(D) Tartuffe ginie w pojedynku z Damisem, który broni honoru ojca i siostry

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Słynna scena dialogu Orgona z Doryną po powrocie z podróży (akt I, scena V) opiera się na powtarzanym pytaniu „A Tartuffe?” i reakcji „Biedny człowiek!”. Jaka jest funkcja tej sceny?

(A) Pokazuje, że Doryna kłamie o stanie zdrowia Elmiry, by wzbudzić litość Orgona i zniechęcić go do Tartuffe’a

(B) Udowadnia, że Tartuffe jest naprawdę chory i potrzebuje opieki, a Orgon słusznie martwi się o jego zdrowie

(C) Demaskuje zaślepienie Orgona – bardziej martwi się o Tartuffe’a niż o chorą żonę, która naprawdę potrzebuje pomocy

(D) Pokazuje troskę Orgona o zdrowie żony i jego gotowość, by natychmiast sprowadzić do niej najlepszych lekarzy

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Co według relacji Doryny (akt I, scena II) zrobił Wawrzyniec, sługa Tartuffe’a?

(A) Doniósł Orgonowi o wizytach gości Elmiry, twierdząc, że pani domu przyjmuje zbyt wielu młodych kawalerów.

(B) Podarł chustkę znalezioną w książce do nabożeństwa, twierdząc, że nie wolno mieszać przyborów szatana ze świętościami.

(C) Ukradł pieniądze z kasy Orgona, twierdząc, że jałmużnę trzeba rozdać ubogim, zanim pan domu ją roztrwoni.

(D) Zakazał Mariannie spotykać się z Walerym, twierdząc, że młody kawaler jest bezbożnikiem i libertynem.

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Jakim pytaniem Kleant w scenie aresztowania (akt V, scena VII) obnaża prawdziwe motywy Tartuffe'a?

(A) Pyta, dlaczego Tartuffe nie doniósł na Orgona wcześniej, zanim został wypędzony z domu, i czemu przyjmował dary od człowieka, którego uważał za przestępcę.

(B) Pyta, kto zapłacił Tartuffe'owi za donos na Orgona i ile obiecano mu z majątku skazanego, jeśli oskarżenie przed królem się powiedzie.

(C) Pyta, czy Tartuffe ma świadków na swoje oskarżenie i dlaczego nie przedstawił dowodów zdrady Orgona najpierw przed sądem królewskim.

(D) Pyta, dlaczego Tartuffe nie ożenił się z Marianną przed złożeniem donosu, skoro Orgon sam obiecał mu jej rękę i posag przed całą rodziną.

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Marianna ma pozornie przystać na wolę ojca, a ślub odwlekać: najpierw ma udawać (1) _____, a potem skarżyć się na złe przeczucia — że spotkała (2) _____, zbiła (3) _____ albo śniła o mętnej wodzie.

(1) chorobę / pobożność / szaleństwo / żałobę
(2) kruka / wronę / pogrzeb / sowę
(3) kielich / wazon / dzban / zwierciadło

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Orgon poznał Tartuffe'a w (1) _____. Tartuffe zyskał jego zaufanie, udając (2) _____. Orgon nazywa Tartuffe'a swoim (3) _____ i kocha go bardziej niż rodzinę.

(1) karczmie / teatrze / kościele / pałacu
(2) dzielnego żołnierza / uczonego lekarza / pokornego, pobożnego żebraka / bogatego kupca
(3) ojcem / bratem / kuzynem / sługą

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Za kogo Orgon chce wydać swoją córkę Mariannę i kto jest jej prawdziwym narzeczonym?

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Przedstaw dwa argumenty, którymi Doryna w akcie II, scenie II próbuje odwieść Orgona od wydania Marianny za Tartuffe'a.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Jak Tartuffe w akcie III, scenie III przekonuje Elmirę, że romans z nim byłby bezpieczny? Wyjaśnij, co ta argumentacja mówi o bohaterze.

Zadanie 10. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, na czym polega konflikt Walerego i Marianny w akcie II, scenie IV, i jak zostaje rozwiązany.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/swietoszek

SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian ze „Świętoszka” **Grupa B**

Molier

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 17

10 zadań, 17 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Z czym przybywa Walery do domu Orgona w akcie V?

(A) Z kontraktem ślubnym do podpisania, bo Orgon wreszcie zgodził się oddać mu rękę swojej córki Marianny.

(B) Z ostrzeżeniem, że wydano rozkaz aresztowania Orgona, oraz z powozem i tysiącem luidorów na ucieczkę.

(C) Z listem od króla znoszącym darowiznę, który uwalnia Orgona od roszczeń Tartuffe'a do domu i majątku.

(D) Z wiadomością, że Tartuffe opuścił Paryż, zabierając szkatułkę z dokumentami powierzonymi mu przez Orgona.

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Z czym pani Pernelle w pierwszej scenie komedii porównuje porządek panujący w domu syna?

(A) Z wieżą Babel

(B) Z jarmarkiem

(C) Z karczmą przy gościńcu

(D) Z teatrem marionetek

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Jak Elmira udowadnia Orgonowi obłudę Tartuffe’a w akcie IV?

(A) Prosi Tartuffe’a o spowiedź przy kapłanie, a Orgon słucha jego wyznań ukryty w konfesjonale

(B) Namawia Dorynę, by udawała zakochaną, i pokazuje Orgonowi, jak Tartuffe jej nadskakuje

(C) Znajduje ukryte listy miłosne Tartuffe’a i odczytuje je na głos przy całej zgromadzonej rodzinie

(D) Chowa Orgona pod stołem, a sama prowokuje Tartuffe’a do miłosnych awansów, które mąż słyszy na własne uszy

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Zakończenie komedii (interwencja króla) jest przykładem zabiegu „deus ex machina”. Jak ocenić ten zabieg w kontekście całości dzieła?

(A) Interwencja króla symbolizuje interwencję Bożą, jak w dramatach średniowiecznych – władca jest tu figurą Opatrzności, która w ostatniej chwili nagradza cnotę Orgona i karze grzech hipokryty

(B) Zakończenie to żart – Molier celowo robi je absurdalnym, parodiując sztuczne rozwiązania tragedii antycznych i ośmieszając naiwną wiarę widzów w sprawiedliwość i mądrość władców

(C) Jest to jednocześnie hołd dla Ludwika XIV (który chronił Molièra) i pesymistyczny wniosek, że wobec obłudy dysponującej prawem i majątkiem zwykły człowiek jest bezsilny – potrzeba interwencji wyższej władzy

(D) Jest to słaby punkt sztuki – Molier nie potrafił rozwiązać węzła fabularnego w sposób naturalny, więc pod presją terminu premiery dopisał zakończenie narzucone z zewnątrz akcji

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Szkatułkę z ważnymi papierami dał Orgonowi do schowania jego przyjaciel (1) _____. Tartuffe złożył ją w ręce (2) _____, oskarżając Orgona. W zakończeniu władca niszczy akt (3) _____, a Orgonowi przebacza ukrywanie szkatułki.

(1) Damis / Argas / Walery / Kleant
(2) biskupa / sędziego / kanclerza / księcia
(3) zastawu / darowizny / sprzedaży / dzierżawy

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Sługa sądowy przedstawia się jako Loyal i mówi, że ród wiedzie z (1) _____. Urząd woźnego sprawuje od (2) _____ lat. Doryna komentuje na stronie, że ten pan Loyal ma bardzo (3) _____ minę.

(1) Burgundii / Prowansji / Normandii / Bretanii
(2) pięćdziesięciu / czterdziestu / trzydziestu / dwudziestu
(3) nielojalną / łagodną / szlachetną / poczciwą

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Kim jest Doryna i jaką rolę pełni w komedii?

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, jak Tartuffe uzasadnia Elmirze, że ich romans nie będzie grzechem (akt IV).

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Na podstawie relacji Doryny z aktu I, sceny II wyjaśnij, jak zmienił się Orgon, i wskaż przyczynę tej zmiany.

Zadanie 10. (0–2 pkt)

Co Marianna proponuje ojcu w akcie IV, scenie III, błagając go o zerwanie zaręczyn z Tartuffe'em, i jak Orgon na to reaguje?

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/swietoszek

Sprawdzian ze „Świętoszka”

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **C**

3. (1 pkt) **B**

4. (1 pkt) **A**

5. (3 pkt) **(1) chorobę; (2) pogrzeb; (3) zwierciadło** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) **(1) kościele; (2) pokornego, pobożnego żebraka; (3) bratem** — po 1 pkt za lukę

7. (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Orgon chce wydać Mariannę za Tartuffe’a, łamiąc wcześniejszą obietnicę. Prawdziwym narzeczonym Marianny jest Walery, z którym była już zaręczona. Ten konflikt jest jednym z głównych wątków fabularnych komedii.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Po pierwsze, Doryna zauważa, że Tartuffe chwali się szlachectwem, a ta próżność z pobożnością się nie zgadza, bo ambicja nie łączy się z pokorą. Po drugie, ostrzega, że kobieta wydana za mąż wbrew woli naraża swoją cnotę, a ojciec, który gwałtem przymusza córkę, bierze przed Bogiem rachunek za jej błędy.
Punktacja: Po 1 pkt za każdy poprawnie przedstawiony argument zgodny z tekstem, np.: szczycenie się szlachectwem to próżność niezgodna z pobożnością; małżeństwo wbrew woli naraża cnotę żony, a ojciec, który przymusza córkę, odpowiada przed Bogiem za jej błędy; Tartuffe nie ma majątku (zięć goły). Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Tartuffe przeciwstawia ulubieńców kobiet i dworskich panów, którzy sami rozgłaszają swe sekrety, ludziom takim jak on — żaden z nich z powodzenia się nie chwali, bo z własnego interesu musi zostać niemy. Dlatego z nim można mieć miłość bez skandalu. Pokazuje to, że dla Tartuffe’a pobożność to reputacja, której się broni, a nie zasada moralna.
Punktacja: Przedstawienie argumentu: dworscy panowie chwalą się podbojami, a ludzie tacy jak on muszą milczeć, by chronić własną opinię, więc z nimi można mieć przyjemność bez trwogi i miłość bez skandalu (1 pkt) + wniosek: Tartuffe traktuje opinię pobożnego jako narzędzie; liczy się dla niego tylko to, by grzech pozostał ukryty (1 pkt). Maks. 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Marianna, zapytana o wolę, odpowiada, że nie wie, więc Walery z urazy radzi jej iść za Tartuffe’a. Ona z kolei z dumy przyjmuje tę radę, a Walery zapowiada, że znajdzie inną. Oboje udają obojętność i kilka razy próbują odejść. Doryna zatrzymuje ich, każe podać sobie ręce i mówi, że kochają się bardziej, niż im się zdawało, a potem obmyśla plan zwłoki.
Punktacja: Wyjaśnienie przyczyny: Marianna czeka na radę, Walery z urażonej dumy radzi jej wyjść za Tartuffe’a, a ona z przekory przyjmuje radę — oboje udają obojętność (1 pkt) + rozwiązanie: Doryna zatrzymuje oboje, łączy ich ręce, godzi ich i obmyśla plan odwlekania ślubu (1 pkt). Maks. 2 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **C**

5. (3 pkt) **(1) Argas; (2) księcia; (3) darowizny** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) **(1) Normandii; (2) czterdziestu; (3) nielojalną** — po 1 pkt za lukę

7. (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Doryna to garderobiana (pokojówka) Marianny – służąca, która jest najsprytniejszą i najodważniejszą postacią w domu. Od początku przejrzała Tartuffe’a, otwarcie z niego drwi, broni Marianny przed wymuszonym małżeństwem i godzi skłóconych Walerego z Marianną. Reprezentuje zdrowy rozsądek ludzi prostych, którzy widzą prawdę szybciej niż ich panowie.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Tartuffe przedstawia dwa argumenty: 1) Kazuistyczny: istnieje „nauka, co w miarę potrzeb się przemienia, by rozluzować węzły naszego sumienia" – czyli można dopasować moralność do sytuacji. 2) Argument tajemnicy: „złe jest wtedy tylko, kiedy świat wie o nim; tylko zgorszenie za błąd trzeba liczyć w życiu, a ten wcale nie grzeszy, kto grzeszy w ukryciu". To demaskuje całą „moralność" Tartuffe'a: nie chodzi mu o dobro, lecz o pozory.
Punktacja: Wskazanie pierwszego argumentu – kazuistycznego: Tartuffe powołuje się na „naukę", która pozwala dostosować moralność do okoliczności i rozluźnić węzły sumienia (1 pkt); wskazanie drugiego argumentu – tajemnicy/zgorszenia: Tartuffe stwierdza, że grzechem jest tylko to, co wyjdzie na jaw, a kto grzeszy w ukryciu, wcale nie grzeszy (1 pkt).

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Doryna przypomina, że Orgon w służbie królewskiej dawał dowody odwagi i był pełen męskiej rozwagi. Teraz chodzi jakby ogłupiały, nazywa Tartuffe'a bratem, kocha go bardziej niż żonę i dzieci, zwierza mu sekrety i daje pierwsze miejsce przy stole. Przyczyną jest Tartuffe, który zna swą ofiarę i omamia go pozorami, wyłudzając pieniądze.
Punktacja: Opis dawnego Orgona: odważny, rozważny, zasłużony w służbie królewskiej (1 pkt) + opis obecnego: ogłupiały, kocha Tartuffe'a bardziej niż żonę i dzieci, powierza mu sekrety; wskazanie przyczyny — zaślepienie Tartuffe'em, który go omamia pozorami (1 pkt). Maks. 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Marianna klęka i prosi, by ojciec oddał Tartuffe'owi swój majątek i jej własny, byle ocalił dziecko i pozwolił jej zamknąć się w klasztornej celi. Orgon na stronie przyznaje, że jest wzruszony, ale każe sercu trzymać się stale. Potem kpi, że zakonnica wylazła naprędce, i poleca córce przemóc wstręt, bo umartwienie zmysłów to zasługa dla nieba.
Punktacja: Propozycja: niech ojciec odda Tartuffe'owi swój majątek, a nawet jej posag, byle nie kazał jej za niego wychodzić; prosi o pozwolenie spędzenia reszty życia w klasztorze (1 pkt) + reakcja: Orgon jest na chwilę wzruszony, ale się zatwardza, drwi, że zakonnica wylazła, i każe jej zwyciężyć wstręt, bo umartwienie zmysłów to zasługa dla nieba (1 pkt). Maks. 2 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 17 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	16–17 pkt
dobry (4)	13–15 pkt
dostateczny (3)	9–12 pkt
dopuszczający (2)	6–8 pkt
niedostateczny (1)	0–5 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/swietoszek**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.